

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 20 bani pe lună mai mult

Pentru marșalie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plăindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 16

Se prenumără la poșta și la librărie.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelaru, 10.

Epistole neirancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografa”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

„Asociațiunea”

I.

Iavorită din ideile luminate ale marilor noștri bărbați dela 1860, ale unui Șaguna, Șuluțiu, Cipariu, Barițiu etc., „Asociațiunea” ar trebui să-și dedice activitatea în prima linie scopurilor fixate în titlul ei: cultura și literatura poporului român. Astăzi, după o viață de aproape o jumătate de veac, ne am putea aștepta pe bună dreptate la rezultate bogate pe acest tărâm. Programul adunărilor generale ar avea să strălucască de valoarea și de frumusețea roadelor ajunse prin muncă și prin vrednicie. Această mai ales în anii din urmă, când organizația și administrația societății au putut atinge o stare de stabilitate și de progres foarte liniștitoare și când elementele conducătoare ar avea datorită să-și concentreze toate forțele și toată rîvnă de muncă în vederea problemelor culturale și literare, așadar în vederea unei activități pur intelectuale, în contrast cu activitatea mai mult mecanică de până acum.

Zădărnice speranțe! Fie că vom răsfot prin anele „Asociațiunii” dela 1896, când dl. Dr. C. Diaconovich a fost ales de prim-secretar, fie că ne vom arunca ochii asupra ordinei de zi a adunării generale de acum, — aceeași grămădire de uscăciuni administrative ne va iubi vederea, aceeași pustietate de chestiuni culturale și literare va clătina credința în propăgirea noastră. Cel mult oamenii mai veseli se vor înșenina poate, având prilejul să constate: că la 1896 ea și la 1902 banchetele, balurile, excursiile și alte asemenea distracții ușoare constituiesc o grijă de competență a comitetelor centrale și locale.

Două zile întregi, cât timp sîndințele oficiale ale adunării de acum, un singur punct de însemnătate culturală: gedința festivă a secțiunilor științifice literare. Nu-1 vorbă, festivă-1 și această gedință; festivă ea și deschiderea, festivă ea și banchetul. Nădăjdum însă, că ne va arăta măcar rezultatele eiilor de lucru, cari vor fi premere sîrbătorii, ceea ce bună-oră despre banchet nu s'ar prea putea zice.

Nu vrem să analizăm acum priornile, din cari nasc asemenea curioase stări. Sîntem în presajia adunării, o-

menii noștri au îmbrăcat haine de sîrbătoare, dorul tuturor e să se bucure și să-și petreacă... pentru cultura și literatura poporului român. Am putea să jurăm, că nici zece ani n'ar avea chef să-și piardă draguța de vreme festivă, cetind lungi litanii... pesimiste. Nu vom scruta deci cauzele încăltoare, ci vom preciza scurt unele din efectele cele mai dureroase, cari țînesc din funcționarea automată a mașinei — celor pe care ne-o înfățișază „Asociațiunea”. Relevând cu obiectivitate rîul, vom încerca să indicăm cu sinceritate calea ce credem că duce la bine.

Obirgia rîului învocat, de care suferă „Asociațiunea” noastră, este faptul, că de când există ea: mijloacele au fost substituite scopurilor. Înțelegem că organizația și administrația, cari în definitiv nu pot fi decât mijloace, au fost ridicate la valoarea unor scopuri esențiale, în detrimentul adevăratelor scopuri ale societății: promovarea intereselor culturale și literare ale poporului român. Faptul acesta sare-n ochii ori-cui urmărește cu pătrundere activitatea „Asociațiunii”, fie la centru, fie în diferitele secțiuni. El nu poate fi tăgăduit de nimeni, în afară de cei ce se apără, el trebuie recunoscut de toți aceia, cari vreau să apere cea mai mare societate culturală a Românilor din statul ungar de o progresivă mecanizare în spirit birocratic.

Dar' și intru-cât factorii conducători ai „Asociațiunii” și pe urma lor organele din provincie au încercat să contribuie pentru progresul nostru cultural și literar, ei au fost robiți de aceleași fundamentale erori, provenite din spiritul birocratic. Relevăm îndosebi două categorii de asemenea greșeli.

Antîiu, s'a preferat totdeauna calea nefirească a muncii de birou și s'au nesocotit în permanență căile firești ale muncii în mijlocul poporului; s'a exagerat valoarea mecanismului administrativ și s'a depreciat în chip fatal însemnătatea inspirației, din sufletul obștei, din nevoile și aspirațiile neamului. Astfel s'au luat și se iau mereu sumedenii de „concluse”, se constituie biurocrații și se înghesbează regulamente, se tieluesc proiecte și se redactează rapoarte generale, ear' rezultatele din urmă — hîrtie tipărită, muncă și vreme perdută, iluzii spulberate.

Al doilea, s'au înțeles greșit problemele culturale și literare ale „Asocia-

țiunii”. Analele ei ne-o dovedesc din belșug. Mai rar o societate, unde să se fi făcut atîtea planuri mărețe, unde să se fi luat atîtea hotărîri repetite și unde să se fi realizat atât de puțin din toate acestea. Mulți ani de-a rîndul oamenii conducători ai „Asociațiunii” n'au muncit decât cu fantasia și n'au muncit decât — tot fantasia. S'a ținut prea puțin cont de forțele noastre pozitive și au fost trecute cu vederea nevoile noastre adevărate pe tîrîmul cultural și literar. Astfel s'a făcut, că după ce ne-am tot purtat cu planuri uriașe, cu ridicarea unei Academii de drept românesc, cu instalarea unei catedre de limba și literatura română la universitatea din Viena, cu editarea operelor lui Samuil Clain și Șincal, și cu alte asemenea proiecte, — am ajuns astăzi să plîngem pe mormîntul lor și să n'avem nici măcar o limbă românească bună în publicațiile și desbaterile „Asociațiunii”, necum o catedră română la Viena!

După generația de entusiști, cari au lucrat planurile acestea mărețe în nădejdea, că moștenirea lor va trece în mâinile unor urmași capabili să-1 înțeleagă, ne-am pomenit din pîcate cu o reacțiune de altfel firească. Pe urmele marilor vizitatori, s'au ivit mititi biurocrați. Ce au isprăvit aceștia, vedem cu ochii. Au îngropat în arhive planurile de aur, căci ele nu se puteau întru-pa în oameni de duzină, mai ales că și vremile deveniseră într-aceea mai grele. S'au mulțumit în schimb cu agnisierea de argint, ceea ce-1 fără îndoielă, un merit pentru finanțele „Asociațiunii”. S'au pus să organizeze și să administreze, ceea ce-1 de asemenea un merit. Dar' au crezut, că în afară de mașinaria de birou, nu mai e de între-prins nimic, ear' asta nu mai e merit.

Oamenii de acestia — vorbim de grosul comitetelor centrale, căci excepțiile fură totdeauna copleșite și reduse la nemăcarare de ceilalți — au fost și au rămas mai pe jos de misiunea înaltă ce li-s'a încredințat. Plasați prin birourile de bancă ori prin alte lăcașuri pentru oameni-mașină, străini de cultura și literatura românească și mai ales străini de curentele intelectuale, cari străbat obște, puțin capabili de inițiativă și lipsiți de o rîvnă mai puternică decât aceea a ori-cărui funcționar, — ce să fi și săvîrșit ei? Nu e numai vina lor, că au petrificat sufletul „Asociațiunii”, ci e și vina celor ce i-au ales. E vina ace-

lor, cari și astăzi se mai închină usului trist, care domină societatea noastră și care presupune toate bunele calități la „oamenii de poștie”. E vina păcatului nostru de a cîntări cultura oiva după perii albi din cap și după greutatea lefurilor, de a judeca valoarea lui intelectuală și morală după eleganța hainelor ce poartă fetele lui, după mobilierul saloanelor ce ține, după plessele prînzurilor, ce dă...

Înzădar' s'au tot propus reforme în adunările „Asociațiunii”. Înzădar' s'au ales în vremea din urmă secțiunile științifice literare. Până când nu vom avea oameni, oameni tot unul și unul, la conducerea societății, până atunci vom rămîne cu regulamentele votate și atît.

Până atunci, mașina birocratică va zura o mai nainte și problemele culturale și literare ale „Asociațiunii” vor fi înțelese tot pe dos.

Într'un articol următor, vom ilustra cu câteva pilde această înțelegere pe dos a scopurilor „Asociațiunii” și vom numi pe acela, asupra căruia cade răspunderea cea mai gravă a situației desolate în care lăncezește cea mai puternică societate culturală, pe care o avem.

Ioan Seurtu.

Sibiu, 8 Sept. 1902.

Un preot vrednic. Goana por-nită de sus contra limbii românești a produs un nou fruct pe lângă cele create la revărs pînă-acum. Preotul român Victor Popovici din Bichis-Claba a dat un extras matricular în limba română, după-cum e și obligat după lege. Îndrăgind autoritatea respectivă să ceară unul în limba maghiară, a refuzat. Și cum la noi în toate cazurile, când nici pe lângă cea mai perversă interpretare a legii nu se poate sili cineva la comiterea unei ilegalități, vine argumentarea cu băta, cîștigă din Claba s'au grăbit să-1 spargă. Vinși seara toate ferestrele. Pe bravul preot sigur, că nu l-au înfricat cu asta.

„Corda Fratres”. Se adevărește gîrșea dată de noi, că tîmii de atitudine, ce vor lua studenții naționaliști în congresul studențesc, a îndemnat pe comitetul central maghiar să renunțe la ținerea aceluia. După cum i-se scrie lui

„Kel. Ert.” din București, atitudine de studenților români și italieni a spărit pe cavalerii din Budapesta, cari prevedeau, că chestiunea română va fi pusă, contra voinței lor, la ordinea zilei și rezultatul desbaterii ei numai favorabil n'ar fi fost Maghiarilor.

Dela Ligă. După-cum cetim în foile de dincolo, în primele zile ale lunii Septembrie dl. Petre Grăditeanu, entusișt naționalist, președintele „Ligei Culturale”, va merge la Iași în vederea reorganizării și reînviștării secțiunii din a doua capitală a țării. Cu această ocaziune va avea loc o constătuire în aula Universității.

Datorința secretarului. Confrăii noștri dela „Trib. Poporului” scriind în chestia secretarului „Asociațiunii”, precizează pe scurt datorința secretarului astfel:

Datorința secretarului e să stea în biroul de-acasă, în praful cărților din bibliotecă; să chibzuiească în fiecare moment asupra mijloacelor de-a da acestei societăți viață și avent; să desfășoare o activitate literară rodnică în organul „Asociațiunii”; să grupeze în jurul său toate elementele capabile de muncă.

Iscălim și noi.

Noul admiral. Prin numirea moștenitorului de tron, Francisc Ferdinand, de admiral — știri, care am anunțat-o — după-cum s'erserie din Viena moștenitorului i s'a făcut posibilă o influență mai mare asupra puterii armate a monarhiei, președîndu-1 se definitiv poziția, ce o ocupă în armată pe lângă M. Sa.

Schimbarea legii electorale. Comisiunea permanentă a comitatului Cînad a înaintat dietei o adresă, în care cere schimbarea legii electorale, pretinzînd următoarele:

Unificarea censului.
Votul secret după comună și confesiune de-a pîi sorie și olt ungurește.
Cuminți d-ni din varmeghia Cînadului!

FOIȚA „TRIBUNEL”

Discursul președintelui Iosif Vulcan

la deschiderea adunării generale din Bistrița a societății pentru crearea unui fond de teatru român, în 7 Septembrie 1902.

Domnilor și doamnelor!

Dacă studiam artel, vedem că ele toate au acelaș scop, de a reproduce viața. Reproducerea reușește cu atît mai perfect, cu cît ea ne prezintă mai fidel aparința realității. Sîrîrînta principală a artelor trebuie să fie dar' observarea și copierea cît mai adevărată a evoluțiilor vieții; prin urmare au fletul conducător al tuturor artelor este adevărul.

Constatănd aceasta, din capul locului putem să enunțăm concluziunea, că numai acel produs al minții omenești este o operă de artă, capabilă a impresiona generațiunea actuală și a suștină critica posterității, care reprezintă adevărul.

Minciuna, pe ori ce teren, trîește și se resuță o zi două; apoi, dată de gol, se risipește și dispare în mijlocul hohotelor; astfel și obiectele de artă înțoponate și eufemiente atrag cîtva timp atențiunea lumii curioase, apoi studiate mai înadine, lipsa de fond real ese la iveală și admirația trece în dispreț.

Întoamă cum toate instituțiile mari omenești au legile lor fundamentale și organice, pe cari toți oamenii trebuie să le păzească, — astfel și artel, expresiunea cea mai sublimă a genului omeneșc, se întemeiază pe anumite legi, dela cari artatul nu se poate abate niciodată, la cari trebuie să țînă neclintit. Aceste legi au drept temelie a lor adevărul.

Adevărul! Eată condensat într'un cuvînt întregul codice al legilor artel. Acest singur cuvînt aduce, pentru-ca artatul să ție care e dator să, în ce direcțiune are să plece și cum trebuie să muncească.

Cuvîntul acesta cuprinde o indicațiune lămurită, un program bine stabilit, un plan de muncă precis codificat.

Cuvîntul acesta e soarele care li luminează calea, pămîntul care li hrănește și aerul care li impresionează în dumnezeieștile momente de inspirațiune.

Arta este o schinteie a divinității vecinic adevărate. Ea are menirea de a aprinde aici pe pămînt focul sacru al sentimentului divin, care înalță pe om și-1 deschide orizonturi mai largi, unde, lipsit de micile griji, uită par'că ce este, se desfășează în univers, admiră frumusețile naturii și creațiunile minții omenești, se bucură de atîte minuni necunoscute și se simte fericit că trîește.

Menirea artel e minunată. Ea are darul de-a vîrșea lumină, de-a răspîndi cultură, de-a oferi plăceri intelectuale; de-a ne face să cunoaștem mai bine frumosul, să desprețuim urîtul; să admi-

răm ce-1 bun și să ne ferim de ce-1 rău, să ne închinăm moralei și să ne îngrozim de păcat.

De aceea își îndeplinește misiunea prin diverse forme. Ea instruează și deosevă, olădește și distruge, laudă și dejeneste, recompensează și pedepsește, învie și omoară, totdeauna servind acelaș scop moral, totdeauna susținînd adevărul.

Artistul, reprezentantul artel, este apostolul propagator al adevărului. Gura, lira, penselul, dalta, mintea și inima, cre-erul care plămădește și mîna care în deplinăte, au să stea ve lîic în serviciul adevărului. El nu poate să mintă nici odată, preșîntînd drept ad vîruri niște născociri deșchiate, căci în momentul în care publicul le-ar recunoaște, ar ride de el și l-ar doborî de pe pedestalul de artist.

Postul, care vrea să fie bardul națiunii sale, nu poate să cînte decât ceea ce frămîntă ougetarea poporului seu, căci dacă lira lui ar intona niște sentimente străine sîngelui din care se trage, n'ar mai reprezenta sufletul aceluia și neamul seu l-ar huida ca pe un simbrîș plătî.

Autorul dramatic, care și-ar permite a călea în picioare psihologia și ne-ar aduce pe scenă caractere nenaturale și cîcioriri dramatice imposibile, — ar aduce o lucrare fără valoare.

Romancierul, care ne-ar înghesba un subiect în lipsa de cunoștință a istoriei sau a vieții sociale moderne, care ne-ar zugrăvi figuri istorice cu deprin-

deri din epoca actuală, care ne-ar infira în saloane conversație obicînuită în popor: n'ar stîrni decât rîul nostru.

Pictorul, care ne-ar pofti să-1 admirăm tabloul a cărui concepțiune e forțată, la care a abusat de colori sau care n'are aer: de sigur și ar atrage condamnarea tuturor.

Sculptorul, care din blocul de peatră ne-ar ciopli niște figuri și grupe certate cu anatomia, n'ar fi decât un cărpaci.

Oratorul, care la tribună, pe catedră și în amvon, vestind evangelia dreptății și a luminii, ar vrea să îmbete ascultătorii numai cu niște frase sfîrșitoare și fără miez, n'ar avea decât niște succese vremelnice, după cari lumea desmetită i-ar desprețui.

Artistul dramatic, care ar îngăna cuvintele în loc să vorbească și el ca lumea, care ar declama unde nu are decât să converseze, care ar bălba ca pagagalul unde ar trebui să fie plin de simțire, care ar striga necontenit: ar provoca fluierături.

Adevărul e sufletul artistului. Fără acesta el nu poate să trăiască. Fără acesta el nu mai este artist.

Nu mai acela se poate numi artist, care e capabil a ne face impresiunea să-1 credem. Și nu credem decât pe acela, care ne convinge că prezintă adevărul.

Nu mai acela ne cuprinde inima și mintea, numai acela ne imprimă felul seu de ougetare, numai lui ne închinăm cu devoțiune, numai el poate să ne domnească sufletul, numai el este artistul nostru.

Căci el tălăcuște ceea ce și noi simțim, plînge ceea ce ne doare și cîntă ceea ce ne înveselește — ougetarea, inima, lumea lui — este și a noastră.

Nu mai ce-1 al nostru ne interesează, numai bucuriile și durerile noastre le simțim, numai acela sînt artiștii noștri, cari au darul și ouagiul a le interpreta, căci numai ei spun adevărul.

În toate timpurile, cultul, căruia s'au închinat frunții artel, a fost adevărul, căci au știut că acesta este o putere dumnezeiască, singura care poate să le imprimă vecinicia.

Au urmat veacuri după veacuri și s'au produs nenumărate opere de artă, dar' din toate nu s'au conservat poate rității decât acele-oari au fost inspirate de adevăr, căci numai ele au viață vecinică.

Eată pentru-ce tragediile elene și după mil de ani mai stau încă și astăzi în picioare; eată pentru-ce creațiunile marelui Shakespeare au să trăiască pentru totdeauna.

Adevărul însă n'a fost acelaș în toate timpurile și la toate popoarele. A trecut și el prin mari schimbări. Ceea ce odată n'a considerat drept dogmă vecinică, mai tîrziu s'a detronat și în locu-1 s'a înălțat alt principiu, alt adevăr, care la rîndul seu earăgi a fost distrus, spre a face loc noului curent, noului adevăr.

Astfel s'au perindat diferitele școli artistice, cari au produs o mulțime de opere de artă, geniale și ubrede, admirabile și ridicole, grandioase și schilode.

Wlassics e încântat de faimoasa lui ordinațiune, căci începerea anului școlar o folosește ca prilej pentru un ucaz, în care îndrumă din nou pe revizorii școlari să fie cu deosebită atențiune față de propunerea limbii maghiare și față de numărul de ore stabilit pentru aceasta. Ordinațiunea e adresată și autorităților bisericești.

Adunarea societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Bistrița, 7 Sept. c.

Românii noștri din acest colț de țară și cu deosebire bine meritata noastră inteligență din vechea cetate Bistrița, odinioară curat săsească, cu multă bucurie și însuflețire au așteptat sosirea zilei mult dorite.

Deja de mult stăt inteligența din Bistrița, cât și inteligența popor, precum și jurul, unindu-se în cuget, unindu-se în simțiri, au mișcat peatră de peatră, și curățind calea de toate pedecile obveniente, au făcut tot posibilul ca mult vrednicul comitet, precum și mult prețuitii oaspeți din depărtări și jur, să se afle cât se poate mai bine, în mijlocul lor.

Au făcut tot ce s'a putut — și tot ce s'a făcut s'a făcut bine — așa că de prezent atât comitetul cât și on. oaspeți fiind aici se simt în cea mai bună dispoziție și în cel mai mare entuziasm, văzându-se după o lungă și oboșitoare călătorie, sosiți în sinul celor ce cu multă dragoste și iubire i-au așteptat. Zile entuziasmași, căoi timpul favoritor, apoi animași, precum și buna armonie, ce azi domnește între inteligență, meseriași și popor, a contribuit ca lume multă românească să se bucure de ocaziune, pentru a avea în mijlocul lor, deși numai așa zicând o clipită — căoi zilele de fericiere ni se par clipite — pe cei chemați a vărsa viață în sufletele românești.

Sosirea comitetului.

Se apropie timpul de 12 ore din zi. Cuprins de o bucurie înălțătoare văd inteligent de inteligent, meseriași de meseriași și țărani de țărani grupându-se, și în oște de oște, cât pe jos cât în trăsură, îndreptându-se către gară. Fețele fiecei așteptau de fericiere văzându-se la gară grupați într'un număr de corp românesc, ce cu coarde ocazionale imboldindu-și pepturile, da un aspect deosebit și înălțător mulțimei întrunite.

Un fior dulce ne cuprinsese inimile tuturor, așteptând cu nerăbdare sosirea mult așteptatilor oaspeți.

Trenul se oprește. Nu vedem nimic. Un fior ne cuprinsese inima, nevăzând nici o mișcare. Era cât pe aci să desperăm. Toți triști — dar! toți în urmă cu mult mai veseli, când vedem, că după câteva secunde, se scoboară încet ilustrul nostru bărbat și vrednicul președinte Iosif

Vulcan, însoțit de dl Vas. Goldiș, secretar consistorial din Arad, Dr. Iosif Blaga, profesor din Brașov, N. P. Petrescu, directorul filialei »Albina« din Brașov, Emanuel Ungureanu, avocat în Timișoara, Horea Petrescu, Vas. E. Moldovan, stud. filosofi, Tineu, preot, Dr. Leon Parascu, din Hațeg, Moldovan etc. etc. împreună cu o frumoasă cunună de dame.

În urma lungii călătorii ilustrul președinte, la scoborirea din tren părea oboșit, dar în urmă am ajuns la deplină convingere, că deși apăsător de o mulțime de ani, e tot viguros, așa zicând — tânăr! Dovadă, că după ce bine meritatul și entuziasmatul președinte general al comitetelor de aranjare, Gerasim Domide, protopopul gr.-cat. al Bistriței, l-a salutat prin cuvinte alese, roșite din o inimă adevărat românească, în numele tuturor Românilor din Bistrița și jur — după un întreit de »să trăiască«, a luat cuvântul ilustrul domn prez. I. Vulcan și prin cuvinte pline de foc juvenil și îmbărbătătoare, mulțumește pentru buna primire.

Suindu-se în trăsură, plin de bucurie și satisfacere, cu toții trecând prin străzile principale, au sosit la »Regela Ungariei«, unde după un prânz comun, fiecare s'a retras la ale sale, spre a se recrea puțin, ca astfel cu puteri reînnoite să se poată dedica afacerilor zilei.

Dintre cei ce au avut bunăvoința a întâmpina pe vrednicul comitet al »Societății pentru fond de teatru« am văzut pe d-nii: Gerasim Domide, protopop gr.-cat. în Bistrița, Simeon Monda, protopresbiter gr.-or. în Bistrița, Dr. D. Login, avocat în Bistrița, Dr. George Linul, fiscal comitatens și adv., Dr. Leon Soridon, protonotar comitatens, Dr. Dum. Ciuta, avocat, Leonida Domide, Chitta, învățător, Il. Sourtul, George Micu, not. pen., Teod. A. Bogdan, inv., I. Baloin, tutor orf., Cutean, asesor la sedria orf. și d-șoarele: Teodor Toncean, Corbul, not., Ioan Jarda, Dr. German, medic, Borda, V. Hossu, Iul. Vlaic, apoi preoții: Ioan Dologa din Borgo-Tiha, Elisau Dan din Borgo Suseni, V. B. Muntenescul din Boziaș, Mih. Baci din Feleas, apoi pe Milea, not. din Tilișoa etc. etc. o mulțime de popor, sosiți îmbrăcați cu toți în haine de sărbătoare.

Seara de cunoștință.

Încă nu erau 8 ore din seară, și deja mai toate mesele din spațioasa sală-pavilion al frumosului și modern aranjatului hotel »Regele Ungariei« erau ocupate. Sala cea spațioasă se dovedise a fi prea mică. Entuziasmul se începea cu sosirea președintelui Vulcan. Imbrățișările și salutările de dragoste și reverdere nu au sfârșit. Lume multă românească, sosită de pe Valea-Someșului, a Bărgăului și a Șielului își ocupă mesele acum prea puține. De pe fețele tuturor se citește o deosebită bucurie.

reală — nu închipuită, se piară minciuna și se se restabilească adevărul.

Și numai decât s'a proclamat naturalismul, care vestea triumful prețioșilor, că viața trebuie reproducă întocmai cum este, căoi ori-ce omisiune ar fi o falsificare a adevărului.

Stăruința de-a executa acest principiu a avut însă drept urmare o extravaganță, care nu mai ținea cont de bunul gust, de cuviință, de morală, de marginile până unde poate să străbată arta. Dorind să fie cât mai reali și originali, adepții acestei școale căutau în adins să prezinte partea cea mai urâtă a vieții și se întreceau într-a scoate la lumină numai murdăriile ei. Această escă a compromis școala. Bunul simț al publicului s'a disgustat. Astăzi se aflăm în ajunul de-a ne reînnoaște vechiul adevăr, care se ferește de ori-ce exagerare și care susține că menirea artei este de-a răspândi gustul adevăratului frumos.

Noi Români, cari nu ne-am putut da partea de conlucrare la aceste evoluțiuni ale culturii omenești, n'avem nici să îndurăm pierderi, nici să notăm căștiguri. Ne aflăm însă în favorabila situație, că din pășaniile altora putem să ne scoatem concluziunile. Aceste ne învață de ce se ne ferim și ce să urmărim; aceste ne arată cum să tragem prima brazdă în ogrorul înșelănit al artelor, ca munca să ne fie rodnică și ca roadele muncii să rămână trainice.

Lumina minții e adevărul, zice vorba veche. Adevărul are să ne fie facia conducătoare în întunecul ce vom

Toastele se încep. Ilustrul bărbat președinte ține primul toast. Vorbele calde, vocea-i dulce și însuflețitoare l-a cucerit pe toți.

Exprimându-și bucuria, că se află în mult plăcuta Bistrița, unde atâtea și atâtea lucruri bune s'au făcut și se fac, salută și ridică păharul în sănătatea Bistrițenilor. (Aplauze nesfârșite)

La cuvântul apoi protopresbiterul Simeon Monda, ridicând păharul pentru președinte și distinși oaspeți. Aurel Luga, student jurist, toastează pentru toți marii noștri bărbați conducători și promite în numele tinerimii, că vor merge cu bucurie pe calea ce li se deschide și că vor lucra la rindul lor pentru tot ce le va fi posibil întru înflorirea scumpei noastre națiuni. Apoi dl Delaleta, redactor la »Gazeta Transilvaniei«, ridică poalul în sănătatea diatinsului academician și manuator de condeiu — Vulcan.

La apoi cuvântul dl Elisau Dan, care descriind starea de odinioară a trupelor noastre improvizate-teatrale, între cari și d-sa, odinioară, avuse parte își sfârșește toastul prin cântecele:

»Nafie neartănată
Numele nu-ți va uita« etc.

Apoi:

De-ai călca din peatră 'n peatră
Din străin nu-ți face tată,
De-ai călca din urmă 'n urmă
Din străin nu-ți face mamă.

Apoi:

De-ar da D-zeu să se dea
Cine ni-e dușman să se peie,
Să nu-l bată D-zeu
Numai cum voiu zice eu.

Apoi:

Hai să dăm mână cu mână etc.

În urma acestora la cuvântul dl profesor Dr. Iosif Blaga, vorbind pentru femeie.

V. E. Muntenescul vorbește pentru dl președinte.

La cuvântul dl Iosif Vulcan, care emoționat până la lacrimi, mulțumește de frumoasele cuvinte ce li se adresează și mulțumește dlui Ger. Domide, ca președinte, pentru buna primire.

Mai vorbește înflăcăratul și mult simpaticul protopop Gerasim Domide, pentru Vulcan.

În urmă la cuvântul moș Toma Hontilă, vorbind despre foaia »Familia«, care înainte de asta cu 20 ani a fost școala femeii române.

Cu acestea seara de cunoștință s'a terminat.

Ziua primă a adunării.

Serviciul divin.

— 7 Septembrie.

La serviciul divin unde au celebrat 6 preoți în frunte cu P. S. S. vicarul Ciril Deac din Nășud a fost un număr imponent de credincioși, oaspeți. În biserică vastă și frumoasă gr.-cat. corul plugarilor a cântat răspunsurile și cân-

tările liturghiei cu atâtea precisiune încât oaspeții au ramas surprinși de atâtea inteligență musicală la niște țărani plugari.

Printre coriștii plugari în număr de o sută sunt și advocați și tineri universitari.

La sfârșitul liturghiei Rev. Domn Geresim Domide în loc de predică, adresează poporului cuvinte călduroase în cari făcând istoricul cultural al Românilor, arată însemnătatea teatrului; provoacă poporul să sprijinească din puteri instituțiunea asta. — După liturghie urmează

Sedinta I.

Sedinta se ține în sala vastă a comitatului, care se umple cu dame, domni și poporani. Interesul e mare.

1. Președintele deschide adunarea generală printr'un magistral discurs despre: adevărul în artă.

Publicul, care a ascultat cu atențiune până la sfârșit, l-a aclamat cu însuflețire.

Di Dr. Ciuta, adv. în Bistrița, într'o vorbire mai lungă dă considerații generale asupra felului în care trebuie să progreseze Soc. pentru fond de teatru, în numele Bistriței și a împrejurimilor bineventează comitetul ca pe »Apostolii Thalei române«.

Di președinte I. Vulcan adănc emoționat mulțumește pentru primirea, de care au împărțit comitetul și societatea.

Di Dr. Tripon, în felul în care numai d-sa știe vorbi, face asemănare între modul de a instrui al »Asociațiunii«, pe care o reprezintă dlui, și al Teatrului. Salută societatea pentru fond de teatru în numele soarelui sale a »Asociațiunii«.

— Di președinte mulțumește »Asociațiunii« cât și reprezentantului pentru salutul adus.

— Di Ignat Senț, învățător în Nășud, predă salutul de bineventare al reuniunii învățătorilor »Mariani«.

— Di președinte mulțumește.

2. La punctul 2 se aleg doi notari pentru ședințe.

La propunerea președintelui se alocămează d-nii Vasile Goldiș (Arad) și Dr. I. Blaga (Brașov).

3. Di Dr. I. Blaga citește raportul comitetului.

4. La propunerea reverend. domn G. Domide se alocămează pentru cenzurarea raportului domnii: C. Deac, Pleșos, Ciuta, Linul.

5. Raportul casarului.

6. Să aleagă spre cenzurare d-nii: Mihailas, Hângănuș, Dologa, Curșean.

7. Să aleagă 5 membri pentru căștigarea de membri noi, anume: Bogdan, Cutean, Onișor, Negruț, Moldovan.

8. Raportul și propunerile comitetului în chestia modificării statutelor, a înființării teatrului.

Relativ la propunerea făcută în adunarea ultimă:

are un caracter nepătat, care nu se teme de nimic.

Cel ce nu spune adevărul, este un om slab, lipsit de propria voință, de compătimit. El sau voeste a seduce pe alții, sau nu cutează a fi sincer, căoi are la activul său păcate cari îl opresc.

Omul cinstit nu minte. În familie și în viață publică, el mărturisește veșnic adevărul. Nimic nu-l abate; nici glorie, nici bani, nici persecuțiune.

Nu mai acele familii sunt ferice, numai acele popoare au viitor, în fruntea cărora stau bărbați pătrunși de adevăr; căoi aceștia sunt oameni cu caracter curat, cari cultivând adevărul, sâdesc în neamul lor o putere morală și reală, puterea cea mai tare.

Să ne închinăm și noi acestei mari puteri! Să arborăm pe toate terenele activității noastre steagul adevărului. Și sub steagul acesta să enunțăm drept crezul al nostru, că numai acela este un om de valoare, care propagă adevărul; numai un astfel de om poate fi un respectabil cap de familie, un vrednic luptător al cauzelor publice, un valoros om de știință și un bun artist.

Dacă pe toate terenele vieții noastre numai acela poate fi un om meritos, care servește adevărul, — cu atât mai virtuos avem să pretindem postulatul acesta dela cei ce vreau să treacă drept reprezentanți ai noștri în artă, căoi ei au să ne reproducă sufletul, cugetarea și tot ce avem mai intim.

Să ridice dar în inimile lor altar adevărului toți aceia, cari sînt în creerii lor arzând focul sacru al creații artistice. Adevărul să le fie farul. Să nu vadă, să nu audă, să nu simtă, să nu tilou-

a) ca să se schimbe statutele societății, comitetul propune să se treacă la ordinea zilei;

b) dar adunarea decide: înființarea neamănată a teatrului român de dincoace.

c) adunarea decide: ca societatea să rămână și pe mai departe ca atare în sensul statutelor;

d) ca să se facă planuri detaliate în privința punctului b—c din propuneri și aceste să se prezente adunării viitoare.

Se aleg pentru cenzurarea acestui raport d-nii Monda, Tripon, Dr. Onișor, Dr. Login și Domide.

Urmează disertația dlui Ioan Păcurariu, prof. din Nășud, despre estetică. Lucrarea e foarte prețioasă. Di Păcurariu predă disertația sa într'un mod cuceritor. Publicul l-a ascultat în liniște adâncă și l-a răsplătit cu aplauze și aclamări.

Di președinte închide ședința anunțând ședința II. pe mâine, 8 Sept. n.

Revista esternă.

Francia.

Locotenentul colonel Saint Remy care, precum se știe, a fost tras înaintea unui consiliu de război pentru-oarefuzat de a da ajutor autorităților militare pentru a procede la închiderea școlilor congreganiste, a fost acuzat de acuzățiunea că a refuzat de a supune unui ordin militar, dar a fost condamnat la o zi închisoare pentru-oarefuzat de a da ajutor autorităților civile.

Sentața aceasta a produs senzație în cercurile guvernamentale, căoi dovedește, că pornirea anticongreganistă e condamnată de armată.

Anglia.

Generalii buri Botha, Dewet și Delarey au avut în 5 l. c., după amiază, o conferință cu ministrul colonilor, dl Chamberlain.

La această întrevedere a asistat și generalul Kitchener.

Rezultatul acestei conferințe va fi publicat într'o Carte albăstră.

Conferința a ținut peste două ore. Se zice, că a fost fără rezultat dori de generalii buri, cari au plecat deja a doua zi din Anglia.

Știri mărunte.

La manevrele germane participă și mai mulți generali englezi, între cari Roberts, French și Hamilton, apoi ministrul de război Brodriek.

În Serbia e vorbă de chemarea liberalilor la cârmă, demisionând ministrul actual.

însă toate menite a dărima nimbul celor de mai nainte și d'a stabili nouă regule de arte, d'a introduce nouă principii de adevăr.

Clasicismul începuse a strînge puterea de creare a artistului. Geniul în-oțugăta reclamă libertate mai mare fantaziei sale, ca să-și poată dezvoltă mai deplin talentul, ca să poată reprezenta mai fidel adevărul.

S'a zis, că restricțiunea clasică, punând stavilă talentului, e păgubitoare pentru progresul artistic, deci trebuie înlăturată.

Și s'a format o direcțiune nouă, care și-a dat numele de Renaissance, inspirându-se de natură și deschizând poarta limbilor moderne.

Trei secole a domnit școala nouă, afirmându-se în deosebi în pictură și în poezie. Apoi s'a ivit părerea, că nici vederile ei nu îndeplinesc misiunea artei, căoici principiele ei nu reprezintă destul de fidel adevărul.

Și s'au așigat alte vorbe conducătoare. S'a zis, că menirea adevărată a artei este de-a prezenta viața într'un colorit idealist. Și s'a arborat steagul romantismului.

Aceasta și-a adunat mulți aderenți, căoi eleganță, finețe, tonul alse, manierele distinse au fermecat lumea. A și domnit multe veacuri în toate artelor. Dar în serviciul idealismului, el se depărta din ce în ce mai mult de realitate și prin exagerările sale desfigură adevărul. Aceasta a produs o reacțiune, care trezită din beția romantismului enervat, strigă să se deschidă ușa salo-nului parfumat, să intre aer curat, să vădă oameni veritabili nupăpuși, viața

iască decât ce-i adevărat. Numai acesta e vrednic de ei, numai acesta are dreptul să-și reclame loc în lumea artelor.

Dacă activitatea noastră artistică va produce numai un grăunte de adevăr, lumea ne va observa și are să stea de vorbă cu noi, ca să ne putem afirma idiomul.

Stabilirea adevărului însă trebuie să se facă cu multă băgare de seamă, căoi nu toate ce par adevărate sînt aceleași în realitate; multe n'au decât aparență amăgitoare, altele au criteriul adevărului, le lipsește însă valoarea morală.

Artistul are să fie condus de un sentiment estetic, care să-l determine fantasia, arătându-i ce poate și ce nu poate să reproducă. El are să examineze toate ou de amăruntul, să le supună unei critici riguroase și să nu ne dea decât rodul acestui studiu. Nu numai are dreptul acesta, dar l-i se și impune. Întocmai cum în viață nu toți oamenii pot să fie primiți în o bună societate și nu toate faptele se pot reproduce în publicitate, căoi bunul simț s'ar revolta: astfel și pe terenul artelor numai aceea se poate reprezenta, ce bunul gust aprobă.

Arta, ca răspânditoarea bunului gust, nu se poate coborî în noroi, — ci are să ardă la sine pe toți cei ce vin sub steagurile sale. Ridicarea aceasta se face prin propagarea eternului frumos, a cărui temelie este — adevărul.

Vă salut domnilor și doamnelor! — Și deschid adunarea generală.

Declarație.

— Calomniatorilor dela „Gura Satului”. —
(Urmare și fine).

Acum se răspund și la partea de spirit, la partea, în care vrea să facă dl autor ironie pe contul cunoștințelor mele. În aceea parte se spune, că eu aș fi înțeles odată într-o cârmă, fiind cu mai mulți colegi de față, pe unul dintre colegii mei, că ce ar fi „Epicleismul”. Și se miră calomniatorul, că cum eu, care nu știam ce-i epicleismul, viu cu o lună mai târziu să scriu minunățiile cele-am scris? Imi face un compliment, stimabilul, dacă i-aș par așa grozave lucruri cele scrise de mine. Dacă ar cerea mai cu dinadinsul, putea să vadă, că ceea ce am scris este minimalul, din ce se reține să ție fiecare om inteligent, dacă are numai o leacă de ambițiune. Și pentru-a se ții lucrurile acestea, nu se reține să cetești nici pe Vacherot, nici pe Descartes, ci este de-ajuns să cetești o istorie a filosofiei, ori un bun manual de școală. Atăta biată voi fi ceteștii eu!!! Că nu am știut ce-i epicleismul? Dar, scumpul meu, sînt atâtea lucruri, pe cari nu le-am știut, încât „fi-ar crește inima de bucurie dacă „fi-le-aș spune pe toate. Dar” nu „mi-a fost rușine să le învăț, nu „mi-e rușine să învăț nici de aci înainte, și crede-mă, când e vorba de a învăța ceva, nu fac alegere nici între profesori, nici între colegi, nici între prieteni, nici între dușmani, oăci dacă nu s'a rușinat acel învățat, care a spus, că a învățat mult dela profesori, mai mult dela colegi și și mai mult dela învățatei sei, cu atât mai puțin pot să mă rușinez eu.

Te-ai supărat foarte și pară, că popa, pe care îl aduci să figureze în dialogul d-tale, m'a numit om „tare învățat”, — te asigur, că pe mine m'a supărat nu mai puțin. Nu am nici pretenții, nici ambițiune, nici speranțe, că voi ajunge vre-odată să fiu „tare învățat”. Eu știu să redau cuvintelor înțelesul lor original. Și toamă pentru aceea, mai ales în situațiunea noastră, aș fi cel mai feroc, dacă aș pute să „mi susțin integră măcar cinstea mea, acea cinste, care este pur meritul meu și al nimărui altuia și de care în consecință nimărui nu-i este permis să se atingă fără de a se desonora însuși.

S'a pornit la noi de un timp încoace o campanie contra tuturor acelor, cari țin cu sfîrșenie la cinstea lor.

Oameni ireponsabili și din punct de vedere moral și din punct de vedere intelectual, se cred în drept să bârfească și să terfelească tot ce vrea să se ridice, oferind astfel opiniei publice obstacolul celei mai detestabile decadențe.

Va suna ora și pentru aceste lăpădături ale societății, oăci timpul face justiție la tot ce se petrece.

Oă pentru domni dela „Gura Satului” fi asigur și pe viitor de cel mai profund dispreț al meu, discuțiunea cu ei am încheiat-o și cel mult înaintea forurilor judecătorești voi sta cu ei de vorbă.

Aurel Clato.

Cronica zilei.

Sibiu, 8 Sept. n. 1902

CĂLINDARUL DE ZI

al biroului de informațiuni pentru străini,
PIATA-MARE Nr. 14.

Marți, în 7 Sept. n. 1902.

Galeria de tablouri a muzeului Baron Bruckenthal, Piața-mare nr. 10: După înștiințarea servitorului din muzeu. Intrarea 80 bani.

Muzeul de istoria naturală, strada Harteneck nr. 1: După înștiințarea intențentului casei. Intrarea 60 bani, pentru copii 20 bani.

Muzeul transilvan carpatic, strada Harteneck nr. 1: După înștiințarea custodelui (Strada Olenădilor nr. 5, et. I.). Intrarea 1 cor.

Dela „Asociațiune”. Membrii comitetului central al „Asociațiunii” au ținut Vineri în 5 Sept. n. 1902 o conferință, în care au stabilit timpul plecării lor la adunarea generală, care se va țină în Oravița la 14 și 15 Sept. a. c. Membrii comitetului central vor pleca din Sibiu Vineri la 12 Sept. a. c. cu trenul de dimineață și vor sosi seara la Timișoara. Aici vor sta peste noapte și vor pleca apoi Sâmbătă dimineața la orele 6 spre Oravița, unde vor sosi la orele 11 a. m., sub conducerea președintelui „Asociațiunii”, dl Alexandru Mocsonyi, și însoțit de delegații despărțimentelor, cari vor fi reprezentate la adunarea generală.

Virchow a murit. Moartea a venit în urmă se facă deșințirea cea mai categorică a contrafiziologilor și ții de

spre sănătatea lui Virchow. Rudolf Virchow, profesor universitar, a murit în Berlin Sâmbătă după amiază la 9 ore. Octogenarul savant a bolit în timpul din urmă și adăncă i știință medicală s'a dovedit neputințoasă față de eterna lege a nimicirii organismelor. Boala i-a provenit din rețire, care a provocat slăbire d' inimă, lipsă de apăs și i-a reînscut suferințele de rărunchi. Bătrânul savant a murit în brațele femeii sale. Virchow s'a născut în *Sohniewolbein* (Pomerania) la 13 Oct. 1821. Studiile medicale, și le-a făcut în *Berlin*. La 1848 din însărcinarea ministrului de instrucțiune a petrecut în Silezia super., ca să studieze epidemia tifusului. După aceea a fost profesor de anatomie în Würzburg, ear' în 1856 a venit la Berlin, unde a rămas ca profesor până la moartea sa.

Regina Italiei și Tarevna. Din *Petersburg* se anunță, că ducele *Petrus Strozzi*, senator italian și esmis extraordinar al Reginei Italiei, a sosit în *Petersburg* și a remis Tarevnei o scrisoare de a reginei Elena. Ducelui i-a acordat și Tarul audiență și l-a decorat cu ordul Alexandru Newski.

Regele Eduard și Papa. Regele Eduard a trimis Papei drept cadou o medalie comemorativă artistică executată. Sfântul părinte s'a bucurat mult de cadoul regelui protestant. Rîndul Papei ar fi, ca să-i facă regelui englez ca contracadou vre-o enoticoză papală despre unificarea credinței.

† *Julian Aldica*, teolog anul al III-lea, după un morb greu, împărțit cu sfintele Sacramente ale muribunților, a trecut la cele eterne, Sâmbătă în 6 Sept. a. c. la 11 ore seara, în anul al 24-lea al etății. Rămășițele i pămîntuște s'au așezat spre odihnă întru sperarea învierii în cimiterul gr.-cat. din Blaj, azi Luni în 8 Septemvrie, la 3 ore după amiază. Eliza Ioan n. Pop, ca mamă; Valeriu, Emil și Alexandru, ca frați și alte numeroase rudeni.

Pentru Ioan Russu Șirianu Cinea i mi trimite nrul 154 al „Tribunei Poporului” a. c., în care Ioan Russu Șirianu mă înjură. Era de prisos să mi-l trimită. Știu de mult — cine nu știe? — că Ioan Russu Șirianu înjură. Ceea-ce face acum, e o nouă probă, că merită botnița, care i-se destina în articolul ce l-a înfuriat. Atât; mai mult nu se răspunde la calomniile ridicole. Ioan Russu Șirianu, care „mi-a cerut odată umilite scuze pentru niște obrănci, se nu creadă, că va scăpa fără botniță. Dacă nu se va găsi altul, va veni ziua, se i-o spun eu, că prea a turbat. — Lipsa, la 6 Sept. n. 1902. *Ioan Scurtu*.

Un turn surpat. Turnul clădit lângă palatul din *Schönfeld*, lângă Lipsa s'a prăbușit. Cincizeci de lucrători munciau la clădirea lui, când s'a întâmplat nenorocirea. Dintre aceștia zece au murit, 17 au fost greu răniți, ear' 4 s'au ales cu rane mai ușoare. Pagubele materiale trec peste o jumătate milion de marea.

Accidentul unui încredinșător. Din *New-York* se anunță, că încredinșătorul *Brooklyn* în deursul manevrelor de mare a ajuns lângă *Newbedford* într-o vultoare și s'a stricat.

Așteptatul moștenitor abortat. Dacă ar mai trăi nu de mult răposatul profesor de embriologie *Schenk* ar fi rămas încațat, că teoria sa era oă pe aici se fie adevărată prin carne și sânge și — în familia Tarului. Ziarul „*Berliner Tagblatt*” este informat din *Petersburg*, că împăratul țet adus în lume fără de viață de Tarevna a aparținut gramaticii masculine. Aceasta împrejurare a produs multă supărare în familia Tarului. Sermanul Tar și el mai are un singur dor și nu-i zace în putere să și-l realizeze ori-ă de mare și puternic este. Dacă Tarevna i-l ar fi împlinit, Rusia întreaga i-ar fi simțit mulțumirea și fericierea.

Conte italian omorît. Din *Bohlogna* se anunță, că contele *Antoniu Boumarini* a fost aflat mort în palatul sau. Niște ucigași l'au omorît și l'au furat toate giuvaericele.

Hymen. Matilda Strimbul și *Antoniu Hangea*, învățător la școala de fete din Năsăud, își vor sîrba cununia lor, în 28 Septemvrie st. n. 1902 la 4 ore p. m. în biserica gr.-cat. din Săngeorgiu-român.

O statistică curioasă. Hann, faimosul meteorologist vienez, a făcut calculul asupra periodicității anilor secetoși și ploioși. El s'a folosit de observațiunile făcute la Padoy dela 1725, de la Milan dela 1764 și dela *Klagenfurt* d' la 1813. Anii cei mai secetoși au fost 1753, 1788, 1823, 1859 și 1893, din contra maximul de umiditate l'au atins anii 1738, 1773, 1803, 1843 și 1878. În afărît după prevederile sale maximul de secetă va fi din nou atins în 1918, pe cînd anul 1913 n'a va permite să asistăm la o reeditare a diluviului.

Dramă de dragoste pe bină. În teatrul de vară din *Gherla* s'a jucat în realitate o dramă unică în felul său. Eroii dramei au fost: actrița *Iulia Pakey*, și actorul *Iuliu Bardocz*. Societatea teatrală a lui *Eugen Găspăr* a reprezentat Joi seara drama populară: „*Perla satului*” (*Falu gyögye*) *Iulia Pakey* a jucat rola din titlul piesei și *Bardocz* i-a fost amoretzul. După prescrierea piesei perla satului trebuia să puste asupra eroului îndrăgostit, Actrița *Iulia* și-a jucat rola în modul cel mai real. Și-a umplut revolverul și l'a desecroat în inima infidelului său amant. Eșind între culise a mai puscăt asupra lui *Bardocz* de vro câteva ori. Eroul îndrăgit a murit. Reprezentația a fost întreruptă. După comiterea faptei actrița a fugit în odaia ei, și-a tăiat arterele și înainte de ce i-s'ar fi putut da ajutor i-s'a scurs tot sângele. — Și apoi poporul maghir cu subvenționatele sale trupe de teatraliști pripășiți voiește să ne cultiveze.

În ciadă între tokoșe ar găsi teatraliști maghiari adevăratul teren de lucrare nu în societățile noastre cu alte moravuri și gusturi solide.

AVIS. O familie, junde pe lângă o îngrijire conștientă se vorbește afară de limba română și cea maghiară, germană și franceză primește 2—3 fete eventuale 2—3 elevi din casă bună cu întreaga proviziune. Informație dă Redacția „*Tribunei*”.

Rectificare. Preot în Păuca a fost ales dl *Marcu*, nu *Barbu*, cum s'a scris din eroare.

Expozițiile industriale din Sibiu. La rugămintea adresată institutelor noastre economice-financiare, de către comitetul dirigent al expozițiilor industriale, ce se vor aranja în toamna a. c., de reuniunea agricolă și de cea a meseriașilor români din Sibiu, rugămintea pentru crearea de premii și ajutoare pe seama expozițiilor, au binevoit a pune la dispoziția comitetului: Onorabila direcțiune a „*Cassei de păstrare*” din *Seliște* 30 cor.

Vieța socială.

Concert în Lipova.

Despărțimentul Lipovei al „Asociațiunii” din incidentul ținerii adunării generale arangează un concert Joi în 2 Sept. st. n., în sala hotelului „*Arhiduc*” Josif cu concursul d'nei *Irena* de *Vladaia*, primadona dela opera din *București*, al diui *Moravetz Károly* și al diui *Gr. Savu*, artist dram.

Bibliografie.

Douăsprezece cântece de școală. A apărut: Douăsprezece cântece de școală pentru 2 și 3 voci egale, de *Timoteiu Popovici*, prof. de muzică la semin. „*Andreian*”. Căștel I. Preț 50 fil. Sibiu 1901. Editura librăriei archid.

Di T. Popovici a constatat lipsa de colecții de cântece pentru școalele noastre primare și medii. Din acest motiv s'a decis a publica o astfel de colecție de cântece pentru 2 și 3 voci și în broșuri (oaiete) cu preț mic, ca să se poată procura ușor.

Cu această ocazie dl *Popovici* face apel mai ales la domni învățători, cari propun și cântările în școală, să-i trimită melodii (cu deosebire populare și nepublicate în alte colecțiuni), din cari eventual dispun și sînt potrivite pentru școală, indicînd pe lângă text și numele precis al trimițătorului, respective originea melodiei.

În editura librăriei Ciureu, Brașov, au apărut următoarele cărți nouă:

1. *Hanul Tătarilor* și fiul sau, de *Maxim Gorchi*, traducere de I. C. Panțu. Preț 10 bani.

2. *Florin*, poveste în versuri de S. Cujbă. Preț 16 bani.

3. *Opt piese teatrale* pentru școlari și școlărițe. Dialoguri și triloguri de *Maria Drăgan*, învățătoare. Preț 40 bani.

4. *Ruga dela Chișleu*, comedie populară într'un act cu cântece și joc, de *Ioan Vulcan*. Nr. 9 din biblioteca teatrală. Preț 40 bani.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școalele populare, de Dr. *Nicolae Pop*. Editura IX., îndreptată și acomodată celui mai nou plan de învățămînt Brașov, 1900. Editura lui H. Zeidner. Preț broșurat cu harta Ungariei în negru 50 bani, colorată 60 bani.

Căleșuța țeranului sau cartea absolventului școlii primare de ambele sexe. Intocmită de C. Dimitriu, învăț. Giurgiu. Tip. Nic. Pandeleșcu 1901. Preț 1 leu. Opul cuprinde o mulțime de sfaturi pentru țeranul român.

A apărut: „*Estras din istoria regimentului de infanterie ces. și regesc nobil de Probst*, nr. 51” preluor de căpitul *Max Maendl*, tradus de maiorul S. Blasiu. O broșură de 50 pag. tipărită la „*Tipografia*”, soc. pe acți în Sibiu.

— *Cântări liturgice* (liturgia Sfântului Ioan Chrisostom), compusă pentru cor de copii (în 3 voci) de *Timoteiu Popovici*, prof. sem., Sibiu. Se capătă la autor cu preț de 3 cor. și 10 bani porto.

— *Polioleul cu pripelele și psalmii ces aleși*. Estras din cărțile bis. prin A. Mințan, învăț. Arad 1902. Preț 30 bani.

— *A treia carte de cetera* pentru anul 3 și 4 de școală, de Mai mulți prieteni ai școlii. Ed. II. Ed. libr. Ciureu. Brassó (?) 1902. Preț 1 cor. 30 bani.

Trei istorioare morale, de I. Bota, învăț. Budapesta, 1902. Broșura 3—4 din biblioteca „*Poporului român*”. Preț 40 bani.

Leguirea țerii noastre. Cunoștințe de drept constituțional. De Dr. *Victor Onțor*. Atragem atențiunea asupra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit la noi.

Preț 1 cor., se capătă la autorul în Bistrița (Bezzeretze).

Higiiena sau cartea sănătății, manual pentru școalele populare, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900. Preț 30 bani.

A apărut: „*Vieța și operele lui Andreiu Murăgan*”. Studiu istoric-literar de Dr. *Ioan Rafiu*, profesor la gimnaziul superior gr.-cat. din Blaj. — Blaj 1900. Tipografia seminarului archid. 182 pag. 8° hârtie fină. Preț 2 cor.

— „*Poesia idiliacă*”. Studiu de estetică de Dr. *Ioan Rafiu*, profesor ordinar la gimnaziul superior gr.-cat. din Blaj. — Blaj 1901. Tipografia seminarului archid. 78 pag. 8° mare, hârtie fină. Preț 1 cor.

— *Poesii delănăpenești*. Intruniri. De *Victor Vlad Delamarina*. Lugoș 1902. Eed. desp. Lugoș al „*Asoc.*” Preț 30 bani.

— Din „*Biblioteca scriitorilor români*”, ce apare în editura institutului de arte grafice „*Minerva*” în *București*, a apărut un nou volum, care cuprinde „*Literatură populară*” din scrierile inedite ale lui M. Eminescu. Sînt poezii populare și povesti în proză de toată frumusețea. Preț 1 leu 50 bani.

— „*Idii politice naționale*” de Lt-Colonel Gh. St. Tudor, ofier în retragere. Articoli publicati în diferite ziare sub pseudonimul „*Veghetor*”. — *București* Tipo-Litografia „*Tiparul*” Strada *Covaci* 11.

— „*Români buni și Români rei*”, păreri împărțite asupra activității patriotice a „*Ligei culturale*” — de *Ovid Densușianu* articole publicate în „*Revista Română*, politică și literară” De vânzare la „*Revista Română*” Pasagiul Român 4. *București*. Preț 1 leu 150.

Pentru învățători. Cunoscutul ABCD-ar: *Micul priștin al copților* adeo Cartea pentru învățarea scrierii și ceterii de *Silvestru Moldovan* a apărut la tipografia archidieceasă din Sibiu, în a doua ediție, revăzută și augmentată.

Acest abed-ar compus după cel mai practic metod, este unul dintre cele mai bune manuale de acest fel, asupra căruia atragem atenția învățătorilor. Preț broșat 44 bani legat 50 bani. Se poate procura dela librăria archid. în Sibiu.

„*Cântări liturgice*” (Liturgia sf. I. Chrisostom) pentru cor de copii (3 voci) compusă de *Timoteiu Popovici*, o broșură de peste 20 pagini — legătură de lux — care cuprinde toate cântările și răspunsurile usitate atât la liturgia de Duminecă, cât și la praznice, cu axion și două priesne, ear' ca adaos se mai află și axionul „*Cuvine-se cu adevărat*”, compus pe baza melodiei glasului al 4-lea pentru cor de bărbăți. Cântările melodioase și ușoare ce se cuprind în această broșură, transpuse cu un ton mai sus, se pot cânta și cu cor de bărbăți. Preț liturgiei este 3 cor. plus 20 bani porto (franco sub bandă).

Axionul pentru cor de bărbăți se află și în ediție separată cu preț de 60 bani plus 10 bani porto. Ambele se pot procura dela autor trimițînd preț înaintea sau cu rambursă.

Tableuri românești.

La administrația „*Tribunei*” se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-oarei case românești:

Portretul Metropolitului Andreiu baron de Șaguna . . . cor. —40

Portretul Metropolitului Sterea . . . —40

Soluțiu . . . —40

Portretul profesorului Grigoriu Silagi . . . —30

Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii . . . —40

Portretul Il. Sale diui Dr. D. Radu, episcopul Lugoșului . . . —30

Catedrala din Blaj . . . —60

„*Enciclopedia Română*”, publicată din însărcinarea și sub auspiciile „*Asociațiunii*” pentru literatura română și cultura poporului român” de Dr. C. Diaconovich, prim-secretar al Asociațiunii. Vol. III. fasc. XXVII (Petricani — Priscianu).

La începutul lui Iunie a. c. a apărut un nou fascicol al acestei mari publicațiuni, cuprinzînd 2000 articole din literatura P, penultima dintre literale mai bogate ale alfabetului. Din cuprinsul vast al acestui fascicul vom remarca și de astădată articolele de interes românesc, și anume în primul rînd biografiile: *Petrini-Galați*, *Petrino*, *Păuceșu*, *Pherekyde*, *Philippide*, *Piekarski*, *Pipos*, *Phlegoianu*, *Phelos*, *Poenaru*, *Polizu*, *Pompiliu*, *Poni*, *Pop Popa*, *Popasu*, *Popea*, *Popescu*, *Poppiu*, *Popovici*, *Popp*, *Porcici*, *Porumbescu*, *roteca*, *Prăjescu*, *Priscianu*, etc. În partea istorică găsim mai multe articole de Dr. D. Onciul, S. Floru, Aguletti, etc., împreună cu mai multe articole geografice interesante de col. Ionescu și alți ofieri din inst. geogr. mil. din *București* (între altele: *Petroșeni*, *Poarta de fer*, *P. orientală*, *Predeal*, etc.), și art. archeologice de *Teohari Antonescu* (între altele: *Tesaurul dela Pietroasa*), etc. În materie literară găsim numeroase art. mai mari de M. Străjan (Plautus, Plinius, Plutarh, Poesia, Poesica, Poveste, etc.), D. Evloceanu, etc. Iurisprudența e reprezentată prin D. Soriban (Plăsmuire, Prejudiciu, etc.) Științele politice prin *Ureanu* (Popor etc. ear' cele economice prin N. Idieru. De remarcă sînt și numeroasele art. de medicină și igienă de Dr. Felix (tatăl și fiul), *Imerwill*, *Crăniceanu*, *Tălășescu*, *Dr. Beu*, etc., apoi cele de botanică, luate de puterile inst. bot. din *București* (între altele: art. *Plante și Pomi de Radianu*), cele de zoologie de *Moici* și *Popovici-Voitești*, și de mineralogie de L. Mrazek. În materie de astronomie și geogr. fizică găsim lucruri de *Murgoci* (Pol, Plante, etc.) în chimie de *Minovici*, în fizică de *Viciu* și în filosofie de *Dragomirescu* și *Pletos*. Științele militare sunt reprezentate prin locot-col. *Aronovici* și *Bălescu*. Dintre celelalte articole mai mari mai amintim: *Petroi*, *Philloxera*, *Photografia*, *Pictura Pravila* (de Dr. Radu).

Această spicuire fugitivă arată bogăția cuprinsului fasciculului de care vorbim și numele îngrate sînt cea mai bună garanție pentru valoarea scrierilor ce le cuprinde.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Preț de prenumerare pentru un tom broșurat cor. 20—, legat cor. 23.20 (în România: lei 25—, resp. 28.50).

Mama sfântului Augustin, de *Emil Bougaud* episcop de *Lavall* (Francia), traducere de *Salba*. Cartea aceasta este tipărită în editura și cu cheltuiala dlui Dr. *Elie Dăianu*.

Salba — după cum spune dl Dr. Dăianu — este pseudonimul ce și l'au ales la anul 1892 elevii români ai seminarului catolic din *Budapesta*, cari au făcut traducerea. — Dl Dr. Dăianu a luat asupra-și editarea. Jumătate din venitul curat ce va rezulta, l'a menit pentru un scop național-bisericesc. — Preț 3 coroane. De vânzare la autorul în Blaj.

Dictionar mitologic de *Gavril Pop*, canonic în Blaj. Patru broșuri. Preț fasciculului ultim 20 bani. Întreg opul nelegat costă numai 1 cor. 45 bani cu portul-postal împreună. Opul acesta umple un gol foarte simțit la noi. Se estinde pe 294 pagini 8°, și se află de vânzare la autorul în Blaj. Recomandăm cu toată căldura această interesantă carte tuturor acelor, cari doresc să-și desfășoare fantasia prin frumoasa lume a mitologiei antice.

Cărți nouă. Clădirea și întocmirea școalelor populare. A XII-a broșură publicată de reuniunea igienică a comitatului Sibiu. Sibiu 1902.

— *Die Lehre von der Bewegung fester Körper*. Ein Unterrichtsgang auf historischer Grundlage von Carl Albrich, jun. Sibiu 1902.

— *Poesia lui Șerbănescu*. Conferință rostită la ateneele Brăila și *București* de T. C. Djuvara. Estras din Convorbiri literare. *București* 1902.

Novela, de Ioan Pop Reteganul este titlul unui volum ce a apărut acum în *București*, în editura librăriei *Leon Alecu*. Conțin buciile: *Furta Nufului*, *Corytorul*, *Didoria*, *Mina de miere și pace*, *Bistul Istode*, *Miru Pascului*, *Părea Iovului*, și se află de vânzare la autorul în *Reteg*, preț 1 cor. — Tot acolo se află și scrierea lui *Novela și Schife*, asemenea cu preț de 1 cor. oă. Această scriere conține: *Biserica pocăinții*, *Blândocul*, *O inimă nobilă*, *Nenea Aleo*, *Popa Toma*, *Salvina și Susana cea nebună*. Ambele aceste scrieri le recomandăm oșitorilor noștri ca scrieri morale și lesne de priăput.

Pentru redacție și editură responsabili: *George Molan*.

Proprietar: Pentru „*Tipografia*”, societate pe acțiuni: *Ioan Maraball*.

„HEBE“, societate acționară în lichidațiune.

Publicațiune.

Adunarea generală a societății acționare „Hebe“ ținută la 6 Aprilie a. o. a hotărât **desfațarea și lichidarea societății** și ca lichidatori a denumit pe acționarii **Iosif Luchi, Dr. Paul Tanco și Ignat Seni** toți locuitori în Năsăud.

Aceasta hotărâre a fost luată spre știință din partea tribunalului regiu ca for comercial cu rezoluțiunea d. d. Bistrița la 14 Maiu nr. 2228/1902 polg., și la 14 Iulie nr. 3079/1902.

În tenoarea legii comerciale art. de lege XXXVII. ex. 1875 sunt avisați toți aceia, cari au vre-o pretenșiune oare-care la societatea „Hebe“ a o anunța în termen de șese luni dela a treia inserare a acestei publicațiuni. Năsăud, la 5 Septembrie 1902.

Liquidatorii:
Iosif Luchi, Dr. Paul Tanco, Ignat Seni.

Ilustrații românești

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n tot
Frumoase cât eu alicu pot
Mai frumoase că-mi socot—
Cu mintea mea“

in

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia“

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

A potecă.

Într-o comună avută, curată românească, este apoteca cu circulație anuală de 6000 coroane din cause familiare pe lângă un preț de 13 000 cor. de vânzare.

Deslușiri se pot căpăta dela apoteca din Român-Petre (Torontal).

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șulatin.

— Portrete frumoase. —

Luate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Luptele Românilor.

Articoli istorico-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Preț redus la 60 bani.

Se află de vânzare la:

Librăria W. Krafft.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton în, n. mărime de 24x32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni

MERSUL TRENURILOR

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1902.

Mureș-Ludoș—Bistrița.											
Tren de pers.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren mixt		Tren de pers.	Tren mixt	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren de pers.	Tren de pers.
4.—	9.06	4.25						6.49	7.30		
5.01	10.29	5.39						5.52	6.35		
6.57	12.48	7.19						4.10	4.54	9.44	
7.55	1.55								3.44	8.46	
8.47	3.02								2.48	7.43	
9.24	3.52								2.02	6.52	
10.14	4.53								1.16	5.55	
Cucerdea—Oșorhei—Reghinul-săsesc											
3.16	8.10	9.—	2.06			placă Cucerdea	sos.	7.39	2.38	8.30	12.31
3.57	8.51	9.47	2.52			Ludoș		6.59	1.55	7.37	11.43
4.44	9.40	10.30	3.56			Cipău		6.24	1.19	6.51	10.39
5.34	10.30	11.22	4.59			sos. Oșorhei	(pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
5.45	10.42		5.15			pl. Oșorhei	(sos.	9.—	5.04	9.15	
7.14	12.16		6.44			sos. Reghinul săs.	placă	7.39	3.30	7.54	
Ghiriș—Turda.											
7.33	10.50	5.40	10.23	6.05		Ghiriș—Turda		7.—	5.05	10.15	3.20
7.55	11.12	6.02	10.45	6.27				6.40	4.45	9.55	3.—
Alba-Iulia—Zlatna.											
4.37	9.40	4.36				Alba-Iulia—Zlatna			7.23	11.03	6.14
7.33	12.32	7.47							4.55	8.20	3.43
Blaj—Küküllőszög—Sóvárád.											
3.25	2.48					Küküllőszög-Blaj		8.48		6.50	
4.02	3.30					Sân Miclăuș		8.13		6.15	
4.30	4.15					Cetatea-de-Baltă		7.41		5.38	
5.18	5.21					D. Sân-Mărtin		7.05		5.—	
8.24	8.59					Sóvárád		4.05		1.53	

Notă. Orelle însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnează orelle de noapte.

Cărți românești.

În librăria W. Krafft din Sibiu se află de vânzare următoarele:

Alexandri, Poesii: Doine, Lăcrimioare, Suvenire, Mărgărităre, Pasteluri, Legende, Ostășii noștri, Alte	cor. 1.50	Duică G., Savitri, povestire indică din Ma-habarat	cor. —.30	Panțu I. C., Niță Dragă, Schiță din Vieța unui muncitor	cor. —.50
Alușiu Gavril, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul „Societății de cumpătare“	„ 1.—	Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	„ 1.60	Papiu I. P., Cuvântări bisericești tom. I.	„ 2.40
Articolul de lege XXI. și XXIII. ex. 1886 despre Instrucțiuni și despre procedura disciplinară	„ —.50	Elefterescu Dr. Em., Predice ocazionale și funebre, tom. II.	„ 3.50	Popa Dr. G., Scrieri și vorbiri, culese apoi direct	„ 2.—
Articolul de lege XXII.—1886 Despre comune Aghiazmat, cuprinzător de mai multe rânduiri și rugăciuni trebuincioase creștinilor la deosebite împrejurări din viață (București)	„ —.80	Esarcu C., Petru Cercel, Documente descop. în Arhivele Veneției	„ —.80	Ponson de Terrail, Amor și dincolo de amor, nouă tradusă de N. F. Negruțiu	„ —.50
Băila I., Pe sub arini Poesii	„ 4.—	Freitag, Dare și Avere, roman 2 vol.	„ 6.50	Popovici-Borcan, Gramatică germană teoretică practică pentru unu tinerime/române	„ 2.80
Barciuanu S. P. Dicționar rom.-germ. și germ.-rom. revizid și completat de Dr. D. F. Barciuanu. Partea I., română-germană legat 7.60 broșurat	„ 1.—	Gane N., Novele 8 vol. edi. nouă	„ 6.—	Pop Reteganul, înimioara, adică floarea poeziei naționale din cei mai buni scriitori români în usul tinerimii române.	„ —.60
— Partea II., germană-română legat 9.40 broșurat	„ 6.—	Grigoreviciu Em., Chipuri și graiuri din Bucovina	„ 2.—	Proncu D. N., Arta de a se însura.	„ 2.50
Barțiu George, Părți alese din Istoria Transilvaniei pe 200 de ani din urmă, (3 vol.) legat cor. 18.— broșurat	„ 7.60	Grube A. W., Biografii romane, traduse de N. Petra-Petrescu	„ 1.—	Raicu T., Studii Literare, Chestiuni literare istorice, filologice și artistice.	„ 1.50
Bolin Z., Cuvântări funebreale și memoriale	„ 13.—	Hințescu I. C., Proverbele Românilor	„ —.80	Ronard G., Este omul liber, trad. de Marian și Mous	„ 1.50
Bolo Henry, Tragedia Calvarului, tradusă în românește de Membrii societății de lectură „Inocențiu Micu Clain“	„ 8.—	Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți proști	„ 1.40	Rusu V., Din trecutul Silvaniei, Legende, preț redus numai	„ —.60
Bocoș I. B., Florile inimii, poezii	„ 2.—	Kneipp Sebast., Curs de apă.	„ 1.60	Rusu-Sirianu I. Moara din vale (8 nuleve)	„ 1.40
Bougand E., Cartea durerii, tradusă din limba franceză de Iacob Afn Nicolescu	„ 1.—	Testamentul meu și conferințe publice, inventuri necesare pentru vindicarea boalelor și conservarea sănătății 2 vol.	„ 8.—	Săineanu L. Dicționar universal al limbii române	„ 7.50
Brânzeu Nic., Școalele din Blaj, studiu istoric	„ 3.—	Lazu G. N., Ultime Raze, Poesii	„ 1.50	Scene din Vieța Militară de N. St.-u	„ —.40
Brote Dr. A., Însușirile de credit împreunate cu însușiri de consum etc., îndreptar practică pentru înființarea și conducerea aceloră, după sistemul F. W. Raiffeisen	„ 2.—	Ligonori A. M. de, Pregătire la moarte adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folosite de toți pentru meditare și precușilor spre a predică	„ 1.60	Scheffer R., Miserie Regală I/II. broș.	„ —.80
Brote Eugen, Tineria vitelor	„ 1.60	Maier, Dr. George, prof. de agricultură.	„ 1.—	Secula Indita n. Truța, Din vremuri apuse	„ 1.—
Buda Tit, Vieța sfinților	„ —.24	Manual complet de agricultură rațională: I. Agrolgia sau agricultura generală	„ 5.—	Severu Arent, Disertațiune Economică despre bunăstățile și folosurile fărinei cernută cu ciurelul și cu sită rădă și despre zidirea Morilor	„ —.1
Bunea D. A., Din Istoria Românilor. Episc. Ioan Inoc. Klein (1728—1751). Blaj 1900	„ —.24	„ II. Fitotehnia sau cultura specială a plantelor, dimpreună cu fenețele și pășunile	„ 8.—	Sima Gr. I., Început de bunăstare sau mai multe sute de îndreptări și povești scurte și practice din economia de casă, grădinarie, igienă, economia de câmp și de vite, vieri, conservarea vinului, vinuri de poame, pomăriți albinărit și alte multe terene de deprindere. Edi. II.	„ 1.—
Buteulescu N. Marin, Religie și știință, încercare critică de morală-socială	„ 4.—	„ III. Zootehnia sau cultura vitelor, dimpreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptărilor și cunoașterea lănel	„ 8.—	Sima Gr. al II Ion, Ardeleanul glumeș sau 101 de Anecdote populare alese pe sprânceană și întocmite din glumele lui Nenea Stan, ce-și rîde de toți.	„ —.60
Carmen Sylva, Novele, trad. de Ionescu-Gion	„ 75.—	„ IV. Economia rurală sau organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici, cu 85 figuri	„ 8.—	Simionu T., Păcate Domnești, nouă orig.	„ —.80
— Bate la ușă	„ 5.—	Măndrescu S. C., Elemente ungurești în limba română	„ 3.—	Simm R., Cartea stuparilor săteni cu mai multe ilustrații în text.	„ —.70
— Versuri, trad. de A. Toma	„ 2.—	Marian S. F. Nunta la Români. Studiu istorico-etnogr. compar.	„ 8.—	Slavici I., Ardealul, studiu istoric	„ —.50
Cărpinișan N., Monografia comunei Răhau	„ 8.—	— Tradițiuni populare române, cuprinzând: Stefan Vodă și Sahastrul, Tolpa și Stefan Vodă, Stefan Vodă, Stefan Toma și Metropoliți Crima, Feciorul Dedului	„ —.30	— Novele, vol. I. și II.	„ 4.—
Cincizeci de istorioare morale pentru băieți și băiețe de amical pruncilor F. H. cu 6 chipuri colorate, în legătură frumoasă	„ —.50	Maurier G. du, Tribly, Roman în românește de Afm de la Tuscia	„ 2.—	— Vatra părăsită	„ 1.50
Clemence R., Mandrin, căpitanul bandiților, o nouă interesantă, tradusă de N. Petra-Petrescu	„ 1.—	Micleșcu G. T., Colecție de rețete din economie, industrie, comerț și chimie pentru economi, industriași, meseriași și comercianți	„ 1.—	Stamati Ciurea Const. Căleidoscop literar. Fantastii, suveniri și episoade	„ 8.—
Cosbuc G., Fire de Tort, versuri	„ 2.50	Mihailu Traian, Adieri — Poesii	„ 1.—	Stavri Artur, Poesii, 1888—1894	„ 8.—
— Sacontala, traducere liberă după Calidasa	„ 5.—	Mihályi Dr., Diplome maramureșene din sec. XIV—XV. leg. 12 cor., broș.	„ 10.—	Stoescu Th. M. Poesii	„ 1.20
— Balade și Idile	„ 8.—	Moldovan S., Teara Noastră, Descrierea părților Ardealului	„ 2.—	Stoica S., Higiena copilului dela naștere până la al 7-lea an al etății.	„ —.30
— Răboiul nostru pentru neastinare	„ 1.—	— Zarandul și Munții-Apuseni	„ 2.—	— Tractatul boalelor acute infectioase.	„ —.60
— Povestea unei Coroane de oțel	„ 1.50	Moldovan Margareta, Din tainele vieții, novele și schițe	„ 2.—	Stupariu N., Estras din regulamentul de exercițiu militar și din regulamentul serviciului	„ —.60
Costin I., Îndreptar pentru întemeierea băncilor rurale după sistemul F. W. Raiffeisen	„ 1.20	Muntean M., Legea veterinară și boalele contagioase	„ —.80	Șulțiu Iosif St., „Din Memorial lui“, Partea a VI-a 1899	„ 2.40
— Manual de stupărit cu 36 figuri în text	„ 1.30	Mureșian Dr. S. Iconologia Creștină occidentală și orientală, cu 82 figuri în text	„ 4.—	Tolstoi, Prin ce viețuiește omul	„ 1.—
— Moara din Silești, roman, tom. I.	„ 2.—	Negrescu G. Val. Dr. Despre friguri	„ —.75	Urechă V. A., Frați cu Brătii la Roma în Octombrie 1899, Dare de seamă cu 23 ilustrațiuni	„ 3.50
Crăciun Victor, Novele și schițe. vol. I.—V. a Cristea, Proverbe	„ 1.60	Negruțiu I. F., Manual de stilistică pentru clasele gimnaziale	„ 2.60	— Doctrina feticidei ilustrată prin sentințe filosofice culese din scrierile celor mai celebri filosofi antici și moderni cu un adaus Colecțiune de 500 sentințe filosofice	„ 1.—
Dăianu Dr. E., Cronica anului 1848 p. I. (nr. 1—7 Martie—Septembrie)	„ 3.60	— Stilistică practică pentru felul de epistole, petițiuni, acte și documente	„ 80	— Educațiunea de școală și acasă, compusă după datele cunoștințelor și experiențelor educatorilor celor mai probați	„ —.40
Dante Alighieri, Divina comedie, Infernul, trad. de d-na Maria P. Chițiu	„ 6.—	— Reprimire din Paradoxe sociologice	„ —.40	— Întimplarea comooasă, comedie în trei acte, imitată din italieneghe	„ —.40
— Purgatoriul, trad. de aceeași	„ 7.50	Noul Testament ad litera cirile	„ 1.—	Verne J., Castelul din Carpați, roman din viața poporului românesc din Ardeal	„ 1.60
Dăuș L., Străbunii, roman original	„ 4.—	Olanescu C. D., Ad Pisones (Ars Poetica)	„ 2.—	Vilănuță Al., Dan, roman	„ 2.—
Densușian A., Valea vieții, cântece și epigrame	„ 4.—	Orășul București cu un plan și 6 ilustrațiuni. (Articol rețipărit din Encicl. rom.)	„ 1.—	Voniga D., Dor și Jale, poezii	„ 2.40
— Istoria limbii și literaturii române, Edițiunea II. broș.	„ 4.50	Ordonanțe ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886)	„ —.10	Vuia Dr. G., Boalele Venereice	„ —.80
— Optum, tragedie în 5 acte	„ 1.50	Păckian T. V., Libertatea, traducere	„ 2.—	— Higiena populară cu privire la săteanul român	„ 2.—
Densușianu O., Între două lumi, dramă în 3 acte în versuri	„ 2.75	— Principiile politice (după Dr. F. de Holtzendorff)	„ 4.—	Xenopol A. D., Istoria Românilor din Dacia Traiană, 12 volume	„ 12.—
Dinurseni, Alexandru Roman 1826—1897	„ —.80	— Flori de toamnă, poezii	„ 2.—		
Dobrogeanu-Gherea, Literatură și știință, 2 volume	„ 5.—	— Scopul în drept I.	„ 8.—		
Dopp Ella, Comasările, îndreptar practic	„ —.80	— De pe la noi	„ 2.—		
Două drame, lectură pentru tinerimea de secul femesc	„ —.40	Judecătorile cu jurăți	„ —.80		
Două raporturi de prefecti roman din anul 848	„ —.30	Buna chiverniseală	„ —.40		
Lăpăduț D., Esercițiile de stil în școala pop.	„ —.30				
Dragoșin Dr. J., Viața sau biserica din cartacino, narare istorică	„ 2.40				

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului« a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Locuirea vitelor)

și

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stănd cu dinșii la sfat în seriile lungi de iarnă.

De

Tormay Bela.

Ediția II. revăzută — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură

din comitatul Sibiului.

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format euart mare, cu cuprinsa bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată a bona această foale

„Foaia Poporului“

va costa numai 4 cor pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an

Abonamentele se fac de-adeptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voeș e să cunoască frumoasa țeara a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Eoria și Iana, să cetenască scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 6 ilustrațiuni și o ghibă.

Descrierile sînt facute în fel de căltorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dăsturi, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 fl.

Toate ziarele noastre au apreat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Lupa română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intrădovăreșe simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestai scrieri primarul suabli pe care e merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Pentru țiar răspunși Iosif Marshall.